

V Praze 2. června 2023

Tisková zpráva

Chovatelé prasat prodělali loni skoro miliardu

Cena jatečných prasat se po dlouhých měsících konečně dostala nad výrobní náklady. Pro chovatele prasat je to samozřejmě velmi dobrá zpráva, ale v žádném případě to neznamena, že by byly problémy zažehnány. V průběhu loňského roku totiž chovatelé přispívali spotřebitelům na nákup každého kilogramu téměř třemi korunami a celý sektor tak prodělal skoro tři čtvrtě miliardy korun.

Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) zpracovává nezávislé šetření nákladů a tržeb u jednotlivých zemědělských komodit. Podle jeho předběžných závěrů byly v roce 2022 náklady na produkci kilogramu jatečného prasete těsně pod hranicí čtyřiceti dvou korun (41,97 Kč/kg živé hmotnosti). Výkupní cena jatečných prasat však byla pouhých 33,48 Kč/kg. Ztráta na každém kilogramu tedy činila hrozivých 8,49 Kč a jen díky podporám se podařilo alespoň část této ztráty umazat.

Protože podle Zelené zprávy, vydávané Ministerstvem zemědělství, byla situace v roce 2021 obdobná (náklady 36,18 Kč/kg, tržby 31,53 Kč/kg), dosáhla kumulovaná ztráta za tyto dva roky úrovně dvou miliard korun. Tyto ztráty budou chovatelé prasat kompenzovat dlouhou dobu.

Nebyly přitom způsobeny jejich nízkou konkurenceschopností, ale celkovou krizí odbytu, a především exportu na úrovni EU – tedy něčím, co tuzemští chovatelé nezpůsobili, ani nemohli ovlivnit. V současnosti dochází u zemí, které vyrábí mnohonásobně více vepřového masa, než sami spotřebovávají, k rychlé redukci stavů. Protože je Česká republika již dnes závislá z více než 50 % na dovozu vepřového masa ze zahraničí, měl by podobný vývoj u nás dramatické dopady na potravinovou bezpečnost.

Systém podpor v ČR vytváří dlouhodobou nerovnováhu mezi ekonomikou v rostlinné a živočišné výrobě a jejím výsledkem je postupný pokles stavů hospodářských zvířat. Jen v loňském roce se propadl počet prasníc o dalších 12 % a spolu s tím se snižuje produkce jatečných prasat. Současné plány vládní koalice na úspory v národních dotacích vytvářejí mezi chovateli další nejistotu. Bez udržení podpor se totiž sektoru v žádném případě nepodaří vyrovnat se se ztrátami z posledních dvou let a zvrátit nepříznivý vývoj v potravinové bezpečnosti ČR. Spotřebitelé u nás by tak byli nuceni nakupovat stále více dovoзовého masa a dopady na bilanci zahraničního obchodu, zaměstnanost na venkově a v neposlední řadě i na uhlíkovou bilanci by se dál zhoršovaly.

„Chápeme sice nutnost konsolidace státního rozpočtu, ale jsme přesvědčeni, že je velký prostor pro racionalizaci mnohých nákladů státní správy,“ řekl předseda Svazu chovatelů prasat, Ing. Josef Luka. „Zachování programů, které mají výrazné pozitivní efekty, je ale velmi důležité. Žádáme proto vládu o udržení úrovně dotací pro chovy prasat, mimo jiné i proto, že všechny podpory jsou zaměřeny na zlepšování zdravotního stavu a životních podmínek zvířat. Jejich snižování by tak mělo vedle negativního vlivu na spotřebitele také nepříznivý dopad na samotná zvířata,“ dodal ještě.

Svaz chovatelů prasat, z.s.